

Kvalitetsarbete i praktiken

Att planera och göra årshjul

Att planera för utveckling handlar om att:

- sätta mål för utvecklingsinsatsen
- utse vem/vilka som ska involveras och om någon behöver vara ansvarig
- bestämma vad som ska göras
- ta fram tidplan för genomförande och utvärdering
- identifiera vilka resurser som finns att tillgå

Översiktsplanering

En översiktlig planering för hela skolans verksamhet under ett läsår kan vara en fördel att ha tillgänglig. Där kan förändrings- och/eller utvecklingsinsatser läggas som ett raster över återkommande löpande verksamhet. Nedan visas exempel på hur översiktlig planering kan se ut.

Årshjul

Ett årshjul ger en grafisk bild av kronologin i processer som pågår och ger underlag för beslut om när viss data måste samlas in. Att skaffa överblicken är nödvändigt för att kunna göra bra prioriteringar i relation till vad som händer verksamhetsmässigt. Ett årshjul ger alla inblandade möjlighet att planera för datainsamling på ett bra sätt. Årshjulet bidrar också till att skapa delaktighet i kvalitetsarbetet eftersom alla som får tillgång till det ser vilka processer som ligger till grund för hur verksamhetens kvalitet bestäms. Syftet med systematiskt kvalitetsarbete är inte att skapa jämförelser med skolor utan att fungera som ett underlag för skolutveckling.

En förutsättning för att kunna systematisera är att ha en idé om vilka källor som finns tillgängliga för analys och uppföljning. Att skapa en bild av de processer som fortgår och se när de är slutförda, påbörjade och pågående är viktigt eftersom det ger en helhet, ett perspektiv på det som utgör utbildningen.

För att kunna agera i stället för att reagera bör rektor ha detta övergripande perspektiv samt dagligen hålla sig uppdaterad med det som sker. Informationen är en förutsättning men inte tillräckligt om det inte dessutom finns en kunskap om hur förväntat utfall ser ut. Att rektor vet vad som kan förväntas utifrån olika förutsättningar ger möjligheter att hitta det som sticker ut. Avvikelse från det förväntade är indikationer på att mer analys är nödvändig.

Ett årshjul för de viktigaste delarna av folkhögskolans lednings- och kvalitetsplanering kan exempelvis innehålla de inslag, uppgifter eller planer som anges nedan. Samtliga inslag förutsätter förberedande processer; undersökningar, analyser, upprättande av planer inkluderande förankringsarbete samt genomförande och uppföljning.

Exempel på årshjul från folkhögskolor finns på sverigesfolkhogskolor.se/kuffexempel

Detaljplanering

Mer detaljerade planeringar behövas för att synliggöra särskilda insatser som också är avgränsade i tid. De kan kallas för handlingsplaner.

Folkhögskolan kan till exempel göra en handlingsplan efter en processdag. Ansvaret för en första genomgång och bearbetning av de olika förslag som kommer fram under processdagen vilar hos rektor, som involverar ledningsgrupp och andra medarbetare samt styrelsen, i relevanta delar. En samlad plan, med en rubrik som passar för respektive skola, beskriver de olika åtgärderna, motiven för dem, tidsangivet, ansvarsfördelning, anvisade resurser personellt och ekonomiskt.

Exempel på handlingsplaner från folkhögskolor finns på sverigesfolkhogskolor.se/kuffexempel